

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

2000. június 13.

VII. évfolyam, 21. szám

te ch n i k a

Az idő pénz.

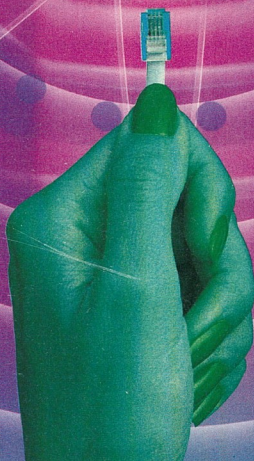
Az AP4500 mindkettőből
jőcskán megtakarít Önnek.
Nyomtatási sebesség: 45 lap/perc

RICOH
Nyomtatás

Telefon: 270-9797 E-mail: info@ricoh.hu

NŐK A NETEN

8-9. OLDAL

www.comptech.hu

FLATRON® monitor.

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

Tökéletesen sík képernyő

Megnövelt precíziós fókusztávolság

WARAS bevonat

Töltéses kialakítású képcső

Sík felületű 0,24mm rácsméretű maazk

WARAS bevonatú biztonsági üveg

Speciális rácszerkezet (geometriai torzítások megelőzésére)

NOKIA TETRA,
megbízható technológia egy megbízható cégtől.

Az elmúlt 2 évben 16 ország döntött TETRA rendszer megvalósítása mellett.

Ausztriában
Belgiumban
Finnországban
Franciaországban
Hongkongban
Nagy-Britanniában
Izlandon
Norvégiában
Olaszországban
Spanyolországban

a Nokia TETRA megoldását választották.

NOKIA
TETRA SYSTEM

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

3dSL BEMUTATÓ

► (Munkatársunktól) Az ATM technológiában piacvezető Newbridge a 3dSL-ben rejülő lehetőségeket demonstrálta egy bemutatókamionban a múlt héten Budapesten, a Kongresszusi Központnál. (A 3dSL ötvözi az ATM, az ADSL és az IP alapú technológiákat). A technológia segítségével – tévékészülékünk előtt ülve – egy egyszerű réz telefonvezetéknek megvalósítható az interaktív televíziózás és a nagy sebességű internethasználat. A szükséges eszközök: egy megfelelő settop box és egy ADSL modem. Egy időben lehet tévézni – a kép és a hang DVD-minőségű –, telefonálni, és még így is marad megfelelő sávszélesség az interneteléshez. A 3dSL olyan előnyöket biztosít, melyekkel jelen pillanatban sem a műholdas, sem a kábeltévé nem képes versenyezni. A lehetőség már számunkra sem olyan távoli, hiszen az előzetes bejelentések szerint a Matáv és a Vivendi ösztöníti be ADSL szolgáltatását.

DIGITÁLIS kézbesítés

► (Munkatársunktól) A hivatalok belső forgalmában óriási mennyiségű, papír alapú dokumentum keletkezik, és ezek kezelése tetemes költséggel jár. Különösen így van ez a több telephelyes, esetleg országos szervezeteknél, ahol a kézbesítés nemcsak sokba kerül, hanem sokáig is tart. A portugál posta, a CTT ezért 24 darab HP 9100C digitális kézbesítő (Digital Sender) telepített fő fiókjainál.

Az új eszközök hadrendbe állításával a CTT szeretné továbbfejleszteni dokumentumkezelési kezdeményezését, és újabb papíron létező dokumentumokat, például oktatási és kezelési kézikönyveket on-line dokumentumtárban hozzáférhetővé tenni. Végül soron a CTT azt reméli, hogy a régebben papíron tárolt dokumentumok elektronikus formában történő tárolását hétköznapi gyakorlattá tudja tenni, és ezáltal növelheti a vállalat információkezelési és -terjesztési kapacitását.

A kedvező tapasztalatok alapján a CTT úgy tervezi, hogy a digitális kézbesítőt szabványos kommunikációs eszközzé avatja, és ilyen egységgel szereli fel az összes postahivatal, hogy az ügyfelek is ki tudják használni a Digital Sender „send-to-email” (küldés e-mailbe) funkcióját.

MAGYAR ON-LINE sportlap

► (Munkatársunktól) Azoknak a futballrajongóknak is tetszhet a www.sporthirek.hu, akik a múlt hét végén kezdődött foci Eb minden perceről tudni akarnak. Impozáns site-ot indított ugyanis június 1-jén a Infoland és a Sztársport. Az aktuális események kívül többek között magyar és külföldi futballmeccsekről, a teniszeről (Roland Garrosról), atlétikáról, küzdősportokról és az olimpiáról szóló tudósításokat olvashatnak a sportkedvelők – aztán majd ki-ti magában eldöntheti, egyetért-e a sporttudósítóval vagy sem.

Új szoftver

A LEUKÉMIA ELLENI KÜZDELEMBEN

► (Munkatársunktól) A leukémia elleni küzdelmet nagymértékben segíti az az új szoftver, mely lehetővé teszi az orvos kutatók számára, hogy következtéseiben és hatékonyabban tudják elemezni és vizualizálni a betegség terjedését. A brit University of Leeds egyetem a SAS Institute szoftverét használja a leukémia meghatározására. A projekt 1996-ban indult, amikor a SAS megállapodott egy olyan új rendszer fejlesztésének megkezdéséről, amely kezeli, elemzi és megjeleníti a betegség adatait, így támogatva a Leukémiakutatók Alap Központ munkáját. A Betegség-nyilvántartó Program, amely segíti az összefoglalók feldolgozását, 1998 márciusában olyan brit járványügyi szakemberek részvételével alakult meg, akik óriási eredményekről számoltak be, és újabb lehetőségekről azon megoldások feltárására, melyek segítenek e specifikus betegség gyökeres kiirtásában.

enter

KIPUKKADT LUFIK

Több sebből is vérzik az „új gazdaság”. Mintha a befektetők megelégteltek volna a forgalmukai és részvényei árát az egekbe tornázták, ám profit helyett csak veszteséget termelő cégek finanszírozását. Az „új gazdaság” – internetes kereskedelem, szolgáltatásokra szakosodott – cégeinek irányítói, úgy tűnik, nem tudnak mit kezdeni a megváltozott helyzetet, részvényei értéke zuhan, sok helyütt pedig bevált a csőd fenyeget. A korábban jó bevált eszközök, mint a forgalom és bevétel exponenciális ütemű felfuttatása, akár veszteségek árán is, már nem elegendő, a befektetők ugyanis nem virtuális, hanem kézzel fogható hasznot szeretnének látni. Azt, hogy ez mennyire általános, jól mutatja az úgynevezett technológiai papírok piaci mozgását jelző index, a Nasdaq mélyrepülése, ami februári rekordértékéhez képest 30 százalékol veszített az értékéből. Ennek egyik közvetlen oka, hogy míg akár egy évvel ezelőtt is az USA-ban az éves forgalom övenszeresét, Európában akár százsorosát érthette egy cég, addig ma ez a szorzó húsz körül mozog.

A virtuális üzlet tehát, úgy tűnik, nem azonos a virtuális haszonnal. Erre már konkrét példák is vannak, mint például a 80 millió fontos tőkével utárra indított boo.com, ami nemrégiben 17 millió fontos adósságot könyvelhetett el, felszámolása pedig már zajlik. A Boo.com tulajdonosai éppen akkor makacsolták meg magukat, amikor a cég felpörgöbött volt, hiszen a tavaly novemberől idén januárig tartó időszak 457 ezer fontos forgalmát februárban, egy hónap alatt érték el, míg áprilisban 700 ezer fontra növelték. A hasonló történetektől hangsos a szaksajtó, bár az is igaz, ezek többsége nem felszámolással végződik. Gyakoribb, hogy egy bank vagy egy, a hagyományos szférából érkező vállalat vásárolja fel a likviditási gondokkal küszködő internetes cégeket, világhálós hídfőállásként – általában alacsonyabb áron, mint az korábban jellemző volt. Úgy tűnik tehát, hogy a Gartner-Group, a FED elnök, Alan Greenspan, de még a Microsoftvezér, Bill Gates által is elkerülhetetlennek tartott árfolyam-korrekció elől megtörtén. Ez pedig valószínűleg végfeltetele volt a további fejlődésnek.

Mert tudomásul kell venni, hogy az e-business-re végtére is ugyanazon törvényszerűségek vonatkoznak, mint a hagyományos gazdaságra, feltevé, hogy valós hasznot remélünk a virtuális üzletől. E.N.

A Computer Technika honlapján (<http://www.comptech.hu>) naponta Friss hírek címmel jelennek meg az IT ágazat hazai és külföldi eseményeiről szóló rövid tudósítások, hírek.

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapaláptól: **Person Art Kft.** ► A szerkesztőbizottság elnöke: LÓNYAI LÁSZLO ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztők: TÓTH IBOLVA ► Lapterv: FÁBIÁN ISTVÁN ► Tervezőszerkesztő: RÉTI ATTILA ► Tördelészerkesztő: VÁRAI MIHÁLY ► Munkatársak: DUSA GÁBOR, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR ► Címlap: KISS PÉTER ► Médiaigazgató: SZALADNYA KRISZTINA ► Felelős kiadó: Népszabadság Részvénytársaság, ügyvezető vezérigazgató: KORDA SÁNDOR, vezérigazgató: LENGYEL L. LÁSZLO ► Szerkesztőség és reklámiroda: Person Art Kommunikációs Gyűjtemény, 1141 Budapest, Komocsey u. 5-7. ► Web-design: KOVÁCS GERGELY ► Telefon: 469-3030. Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Nyomdás: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

Az EU adóval sújtaná

► (Origo) Az Európai Bizottság várhatóan rövidesen javaslatot tesz arra, hogy az interneten számos terméket és szolgáltatást ne lehessen forgalmazó-mentesen adni-venni az Európai Unió területén. A javaslat célja, hogy a jelenleg adómentesen kereskedő amerikai cégek ne legyenek előnyösebb helyzetben, mint uniós versenytársaik. Az amerikai vállalatok zenei, szoftver-, illetve információs anyagokat ma még adómentesen tudnak terjeszteni – az EU azt szeretné elérni, hogy ezeket is kiterjesszék az áfakötelezettségre. Az EU-ban a Financial Times szerint nem egyformán lelkes a kezdeményezés támogatója, mert nem világos, kik az igaz nyertesei és vesztesei a lépésnek. Másfelől jogilag is gondot okozhat azon amerikai cégek adóztatása az unióban, amelyek fizikailag nincsenek is jelen az EU területén. A jelenlegi előírások szerint az unió kívüli cégeket egy EU-államban be kell jegyezni, és ott a forgalmi adózáshoz adószámra kell ellátni. Az amerikaiak azonban már így is előnyt élveznek annyiban, hogy bejegyezthetik magukat a legolcsóbb adókulcsot alkalmazó államban, például Luxemburgban. A bizottsági álláspont az, hogy az interneten folytatott kereskedelmet egyformán kell kezelni az árucserék más formáival, így senki nem részesülhet külön kedvezményben csak azért, mert elektronikus kereskedelmet folytat.

a Time Warner

► (Edupage-New York Times) A Time Warner Trade Publishing a minap bejelentette, hogy két on-line kiadót alapít: az iPublish.com-ot és az iWrite-ot. A Microsoft ekközben megszerezte Michael Crichton Timeline című művének és a Star Trek könyvsorozatnak az elektronikus kiadási jogát. A két óriás egyrészt azért vág bele ezekben a vállalkozásokba, hogy ne en-

gedje túl nagy előnyhöz jutni a kis cégeket, másrészt, hogy rászoktassa az elektronikus könyvekre az ifjú generációt, amely nem olvas annyit, mint szülei tették. Az iPublish elsősorban novellákat, kisregényeket, jó nevű szerzők ismeretterjesztő műveit jelenteti meg ösztön, valamint már megjelent könyveket tömörített formában, és talán sorozatokat is. A könyvek olvashatók lesznek a Microsoft szoftverével, a Gemstar Rocket eBooks-ával, a SoftBook Readers-zel és a NetLibrary Peanut Press verziójával a Palm kézi számítógépekhez. A Time Warner másik vállalkozása, az iWrite bárkitől elfogad majd kéziratot, és még szerkesztési díjat sem számol fel.

ON-LINE KIADÓKAT ALAPÍT

KETTŐSZOTT Microsoft

► (Origo) A Microsoft két részre osztását rendelte el ítéletében Thomas Penfield Jackson, az antitrustszert vezető bíró. Az ítélet szerint – amely nem jogerős – az egyik utódvállalat fejlesztí tovább az operációs rendszereket – a Windows-termékszádot –, a másik pedig folytatja az eredeti cég többi tevékenységét – például az iradi alkalmazásokat tartalmazó Officecsomag és az Internet Explorer böngésző fejlesztését, az MSN portál működtetését. A két újdonsült cég 10 évig nem egyesülhet. A bíró egyúttal a Microsoft tevékenységét korlátozó rendelkezéseket is hozott, amelyekkel 90 napon belül, három éven át alkalmazni kell. Ezekben többek között előírta, hogy a Microsoft előre meghatározott árakon, és ütemterv szerint hozza forgalomba Windows-termékeit. Ezen túl a cégnek olyan információkat kell a hardver-és szoftvercégek rendelkezésére bocsátania a Windowsról, hogy azok kompatibilis termékeket fejleszthessenek. Végül pedig tilos a cégnek „middleware” termékeket – ezek az operációs rendszer és az alkalmazások közötti együttműködést segítik – összekapcsolni az operációs rendszerrel –, mint például az Internet Explorer böngésző, kivéve, ha az adott termék a PC-gyártók és a végfelhasználók által könnyen eltávolítható.

NÖVEKVŐ ON-LINE könyvpiac

► (Index) Tavaly az Egyesült Államokban 37 millió könyvet adtak el az interneten keresztül, szemben az 1998-ban eladott 20 millióval. Az NPJ Group felmérése szerint a felnötteknek szóló könyvek esetében az on-line eladások részesedése a teljes amerikai könyvpiacból az 1998-as 1,9 százalékról 5,4 százalékra emelkedett. Az internet a könyvtípusok forgalmát is befolyásolja: 10 százalékkal csökkent a referenciamunkák forgalma, mivel feltehetően egyre többen szerzik információikat számítógépes forrásokból.

EGYSZERŰEN WWN?

► (Prímonline) Nincs szükség internetezésre is alkalmas – WAP – mobiltelefonra, a Xypoint Corp. ingyenes WebWirelessNow szolgáltatása segítségével ugyanis SMS útján is hozzáfuthatunk internetes tartalomhoz. A Xypoint Corp internetes tartalomszolgáltatást ad Infolinks néven egy olyan weblapról, amely a beérkező telefonhívás hatására aktivizálódik – írja a ZDnet. A WebWirelessNow felhasználói interfész olyan egyszerű, hogy a szolgáltatás terjedelmes tartalom esetén is kiegyensúlyozottan működik.

E HETI KÉRDÉSÜNK (COMPUTERTECHNIKA)

Ki vette meg a Lycost?

- A – Terra Networks
B – Juan Villalonga
C – Yahoo

(7 pont)

Utolsó Pontvadász kérdés

JÚNIUS 15-ÉN.

Az első fordulót követő sorsolás június 30-án. A második forduló kezdete: SZEPTEMBER 11., hétfő.

A sorsolásra az ajándék tárgyakat június 19-étől láthatják a weboldalakon.

A hét mondása

A statisztika mellett nem árt az egyéni tapasztalat.

<http://www.cab.u-szeged.hu>

PONTVADÁSZ
Bónusz 2 pont
2000.06.12

SZERELEM ELLEN nincs orvosság?

A Loveletter köztudatba berobbanását követően nem múlhatott el nap jeles víruskereső szaktérők szereplése nélkül, akik esetleték a férget által okozott dollármilliárdos károkat, megnyugtattva mindenkit, hogy cégük órákon belül kész volt a frissítéssel. A NAI büszkén jelentette be, a Loveletter volt az első vírus, amelyhez az elemzést és a frissítést a gyors reagálás érdekében nem az egyesült államokbeli központban, hanem az ázsiai ki- rendeltségen végezték el. Az angliai Sophos csak egy labort tart fenn, ezért reggel háromkor rángatták ki az ágyból a szaktérítőket. Emberileg dicséretre méltó az ügyeket, de ezzel csak saját programjaik hiányosságait el- lensúlyozták.

Bár minden jel arra utal, hogy a víruskeresők a lehető legteké- letesebben szerepeltek az ügy kapcsán, szakmailag lezerepeltek. Bebizonyosodott, jelenlegi eszköztáruk nem képes elejét venni a hasonló incidenseknek.

Az új ötleteket nem alkalmazó Loveletter gond nélkül átsétált a védelmeken. Különösen fájdal- mas ez azért, mert a levelezést szervező programrészlete a Melissa-tól lett kölcsönözve, te- hát egyáltalán nem lephette meg a víruszakértőket. A fejlesztők vajon mit csináltak az elmúlt fél év alatt?

Az 1990-es években a Form- nak 3 év kellett a világméretű el- terjedéshez. A Concept 1995-ös megjelenését követően 4 hónap- pal már a gyakorlati listák élén volt, míg tavaly a Melissa röpké négy nap alatt lett listavezető. Most pedig jött a Loveletter, amely első megjelenésétől számított 5 óra- belül már a földkerekség legerjedtebb ví- rusa volt!

A beérkezett víruspéldányt felhasználva a vírusadatbázisok frissítését valóban pár óra alatt kibocsátották, csak éppen ez alatt a pár óra alatt a Loveletter már több százezer szá- mítógépet megfertőzött. Esetly sem volt a kordában tartására.

A probléma a jelenlegi reaktív vírusvédel- mi rendszerek alapvető konstrukciós hiá- nyosságában keresendő. A víruskeresők elő- szedleges termékei az ismert vírusok keresé- sére tervezett vírusazonosítókát felhasználó keresőmodulok. A Loveletterig nem is volt gond ezzel, ugyanis a vírusok szaporodási ciklusideje messze a víruskeresők reakció-

ideje alatt maradt. A vírusenyésztés és vírus- szignatúra-kinyerés automatizálásával a reakcióidő lenyomható 1 óra környékére, de annál lényegesen jobb eredmény nem érhető el. Egy új e-mail férge esetében még ez az egy óra is elfogadhatatlan, olyan védelem kell, amely helyben képes felismerni az új kártevőt. A hagyományos szignatúra alapú és algoritmusos keresés nem képes megoldani ezt a feladatot. Akkor mi segíthet?

mális programokra nem, akkor azt blokkol- ták, és figyelmeztető üzenetet jelentettek meg. A Windows előfőrtésvével párhuzamo- san ezek a védelmek hátterbe szorultak. Ide- je lenne leporolni őket.

Fel kell fedezniük a kliensoldali e-mail vé- delmeket, mivel a viselkedésblokkolás egye- dül ott lehetséges. A legveszélyeztetettebb program a Microsoft Outlook, de egy COM komponens révén ennek belső világába be-

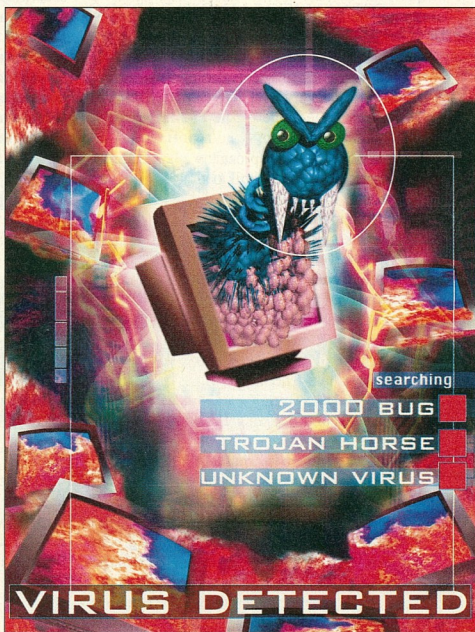
kapcsolódhat egy víruskereső, el- csipve a levélküldési és levélfo- gadási eseményeket. Ezek bekö- vetkezőeskor egyszerű elemzés- ket végezhet. Ha például azt látja, hogy egy végrehajtható mellékle- tet tartalmazó levelet egyszerre 150 címzettnek akarnak elküldé- ni, akkor illik gyanút fogni.

Segítségét jelenthet a progra- mokat virtuális környezetben végrehajtó kódemulátoros elem- zés is, amely nem létezik még makro vagy scriptvírusokra, mi- vel pokolian nehéz megvalósítani az emulálandó környezet szinte kezdetlenül bonyolultsága mi- att, de előbb-utóbb le kell nyelni a békát, és nekiállni a fejlesztésnek.

Az IBM évek óta foglalkozik emberi immunrendszerhez hason- ló vírusvédelmi rendszer fejlesz- tésével, amely viselkedésük alap- ján kiszűrme a testidegen progra- mokat. A szignatúragyártás az egyszerű makrovírusokra 30 perc alatt elkészül, a DOS-vírusokra 20 perc is elég. Azt is tudni kell, hogy a makrovírusok 20, a DOS- vírusok 50 százaléka esetében nem működik még ez az autoim- mun analízis, de biztatóak a kezdetek.

Lehet bármilyen fejlett is a vírusvédelmi rendszer, annak leggyengébb láncszeme az ember. A Melissa által okozott galibák után joggal hihihették, hogy minden felhasználóba mélyen bevéődött az alapszabály: ellenör- zés nélkül semmilyen levélmellékletet ne nyissunk meg. Az újabb keserű tapasztalatok okán pár hónapig minden egyszerű felhasználó óvatossá válik, de ne legyenek illúzió- ink: pár hónap után elfelejtik az incidenst, és újra gondolkodás nélkül rákattintanak a mellékletekre. Az egyszerű titkárnők addig nem fordítanak figyelmet a biztonságra, amíg a munkaköri leírásukba bele nem kerül a ví- rúsvédelem, és főnökük nem kötelezi őket annak betartására.

Szappanos Gábor

A komoly víruskeresőkben heurisztikus elemzőmodul keresi az ismeretlen vírusokat. Ez nem konkrét vírusokat ismer fel, hanem vírusokra jellemző kódrésztöveket keres a vizsgált programokban. A DOS programok esetében egészen jó, 90 százalékos felelti felis- merési arányt érnek el, a makrovírusokra még nincs jó heurisztikus analízátor, a script- vírusok esetében pedig az első fecske csak a Loveletter megjelenése után bukkant fel.

Megoldás lehet a vírusblokkoló védelmek újrafelfedezése. A DOS világában divatosak voltak az operációs rendszer melyébe beil- leszkedő programok, amelyek figyelték, mi- lyen tevékenységek zajlanak. Ha olyan ese- ményt tapasztaltak (például egy program módosítása), ami vírusokra jellemző, de nor-

HARDVER

h í r e k

„Empéhármas” karóra

A Casio új karóraja a világ első órába épített MP3-lejátszóját tartalmazza. Az óra a beépített 32 MB memória segítségével körülbelül fél óra zenét képes tárolni (128 kbit/sec-en számolva). Az elem egy feltöltésével négyórányi lejátszási időt nyerünk, míg az újratöltés szintén négy óráig igényel. A számítógépről az adatokat a mellékelt szoftver segítségével USB porton keresztül tölthetjük le a karunkra. Az óra ára: 249,95 dollár.

A Micron Technology várhatóan emel

(www.hwsww.hu) A legnagyobb amerikai PC memória gyártó cég szerződéses árai az elemzők szerint két héten belül emelkedni fognak, mivel a kereslet továbbra is meghaladja a kínálatot, és a cég általában 6-7 hetes készlete 2-3 hetesre csökkent az utóbbi hetekben. A standard 64 Mbit-es chip szerződéses ára jelenleg 6 \$, az most kb. 10 centtel drágul. A Micron több számúli DRAM modulát ad el évente, így még a kisebb árermékedéseknek is jelentős hatása van a nyereségre. A februárban még 4,70 \$-os piaci árak jelenleg 6,44 \$-on állnak, és további emelkedés várható a következő hónapokban, többek között a nyár végi, iskolaszeton előtti PC OEM bevásárlások miatt.

1 TOPS

Az IBM által októberben Finnországba telepítendő szuper számítógép lesz Európa leggyorsabb kereskedelmi komputere. A helsinki Finn Szuper számítógép Központban felállítandó masina számolási teljesítménye egytrilión mővelet másodpercenként. Ezzel a gép 150-szer gyorsabb, mint a híres Deep Blue, a sakkozó. A szuperkomputerben 512 processzor dolgozik majd együtt.

Ultragyors merevlemezek

A Quick nevű új, szilárdtest-memóriával működő merevlemez sebessége meghaladja a 110 MBps-ot. A PCI csatlóba illeszthető eszköz 64 MB-tól 8 GB-ig terjedő mérettartományban kapható, és SD RAM memória segítségével működik. Áramkimaradás esetére a Quick saját szünetmentes tápegységgel rendelkezik.

Szupermodem

(CNEWZ) A berlini Tixi.Com GmbH új v.90-es modeme egyvedálól áll abban a tekintetben, hogy a PC kikapcsolt állapotban is képes a faxok, sőt e-mailek fogadására, illetve küldésére. Automatikusan képes az internetszolgáltatást törzszáni, és a levelezést helyben tartani. A Tixi Super Modem V.90 100 e-mail vagy három faxoldalt képes tárolni. A modemben egy külön 32 bites RISC processzor gondoskodik az „intelligens” működéséről.

TÜNÉKENY videók

KEVÉSSÉ ISMERT TÉNY,
HOGY A HAZAI
VIDEOMŰVÉSZET
NEMZETKÖZI MÉRCÉVEL
MÉRVE IS JELENTŐSET
ALKOTOTT. AZT PEDIG MÉG
KEVESEBBEN TUDJÁK, HOGY
AZ 1970-ES ÉVEK ELEJÉTŐL
FOLYAMATOSAN GYARAPODÓ
FILMTERMÉS VESZÉLYBE
KERÜLT, AZAK LASSACKÁN
TÖNKREMEGY, ELVÉSZ.

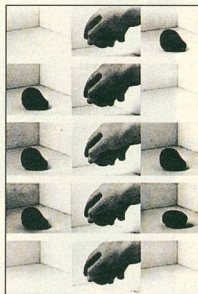
▶ A pusztulás oka prózai, a hagyományos technikával készült mágnesszalagon tárolt adatok idővel elvesznek, aminek a korai magyar videoművészet színe-virága is áldozatul eshet. Sőt, már vannak is áldozatok, hiszen számos felvétel nem több értelemzhetetlen adathalmaznál, amiből az eredeti anyagot már nem lehet kinyerni.

A 70-es évek elején az alkotók hamar felismerték a filmnél lényegesen olcsóbb és egyszerűbben használható videotechnikában rejlő lehetőségeket. Így a „mozcinálás” kevesek privilégiumából közkincsé vált, ami a művészek fantáziáját is megmozgatta. Ekkor azonban még nemigen törődtek azzal, hogy az analóg szalagon tárolt adatok 12-15 év után elvesznek.

A 90-es évek kommunikációs technológiai váltása a perifériára szorította a video-

művészetet, így ezen alkotások gyakorlatilag a művészettörténet hatáskörébe kerültek. Gondot jelent, hogy a körülbelül 50-60 képzőművész munkái nincsenek egy helyen összegyűjtve, hanem magánszemélyeknél, fesztiválszervezőknél, szervezeteknél szét-szórva bukkann fel egy-egy kópia. Petermák Miklós, a C3 Kulturális és Kommunikációs Központ Alapítvány igazgatója szerint az egyetlen megoldás az archiválás, azaz másolatok készítése, mégpedig új, hosszabb élettartamú hordozókra. A C3 profiljából, a médiaművészet kutatása és támogatása iránti elkötelezettségéből adódóan vállalkozott e feladat megoldására. A tervek szerint a felkutatott munkák egy részét a televíziók által manapság használt úgynevezett beta-szalagokra másolják át, amelyek élettartama körülbelül 15 év. Mivel egy 30 perces beta-szalag 10-12 ezer forintba kerül, a munka szponzorok nélkül nehezen kivitelezhető. A költségek miatt az anyagok egy része VHS szalagra kerül, aminek a minősége rosszabb ugyan, mint a betáé, de legalább

nem pusztul el. A hosszú távú terv mindenképpen egy nyilvános, kutatható, egységes videoművészeti archívum, on-line – internetes – adatbázis létrehozása, így a C3 Alapítvány a filmek publikációs jogait is megszerzi.

Fülöp Norbert
nfulop@comptech.hu

Néhány esemény a magyar videoművészet hőskorából

1972-75 Bódy Gábor Négy bagatelle című, 35 mm-es filmjének utolsó része tekinthető a magyarországi videoművészet első darabjának.

1976-77 Ebben az időszakban terjednek el hazánkban a fekete-fehér, szalagos – open-reel – Sony 1/2 collos, illetve Akai képmagnók. 1976-ban Bódy Gábor elkészíti az első magyar számítógépes animációval készült filmet, Pszichokozmoszok címmel. 1977-ben rendezik meg az első nemzetközi videoművészeti bemutatót, ahol a

Peter Weibel által hozott anyagokat a Ganz Művelődési Házban mutatják be. Ugyancsak a Ganz Művelődési Házban működik ekkortájt a Kreativitási Gyakorlatok független művészeti kurzus, ahol már videóit is használják.

1977-79 Több mű és terv készült kifejezetten videóra, melyek jó része – ha táradékesen is – máig fennmaradt, így Hajas Tibor A vendég és A sötétség ékszerese című szalagjai, vagy Najmányi László és Molnár Gergely több munkája – Ezra Pound, Flammorian,

David Bowie Budapesten. Ugyanekkor készült el Bódy Gábor két televíziójátéka – Katonák, 1977, Krékárok, 1978 –, amelyekben a korábban nem látott módon használták ki az elektronikus kép és hang lehetőségeit.

1980-81 Egyre több művész fér hozzá videoberendezésekhez, ám ebből az időszakból mégis csak kevés munka maradt fenn. A 80-as évek első felétől kialakul a hazai videokazetta-fekete-piac, aminek köszönhetően a videó szélesebb körben is elterjed.

TIZENKÉTEZER REGISZTRÁLT LEENDŐ TÁVMUNKÁS. ENNYIEN JELENTKEZTEK A NÉHAI FUTURIS RT. ÉS A TÁVMUNKA KHT. ADATBÁZISÁBA MÉG 1998-BAN. AZ AZÓTA ELTELT IDŐSZAKBAN AZONBAN HIÁBA LESTÉK ELEKTRONIKUS VAGY VALÓSÁGOS POSTAFIÓKJUKAT, VÁLASZT NEM KAPTAK, S PERSZE MUNKÁT SEM.

TÁVMUNKA,

azaz az információ utazik, nem a dolgozó

► A közhasznú társaságba már a Matáv próbál új életet lehelni egy tulajdonosi kölcsönrel. A Kht. feladata, hogy összefogja a szervezési feladatokat, s megoldást találjon a leendő távmunkavállalók elhelyezkedési problémáira. A távközlési mamutvállalat kedvezményes csomagokat biztosít a felhasználóknak, sőt, szükség esetén a számítástechnikai eszközök és szoftverek beszerzését is tartós bérlet formájában segíti.

A kérdés megoldása persze nem ilyen egyszerű. A külföldi minták egyértelműen igazolják, hogy nem csupán a fejlett információtechnológiára és a piacképes tudásra van szükség a távmunka elterjedéséhez. Szükség van az úgynevezett távmunkabrokerekre, akik összehozzák a cégeket és a távmunkásokat. Néhány hasznos hálózaton (lásd a keretesben) érdekes lehetőségekre bukkanhatunk.

A távmunka azonban nem foglalkozás, hanem egy mód, amin keresztül lehet dolgozni – speciális jellegénél fogva – bizonyos meghatározott tevékenységek végrehajtására. Ezek alapvetően szellemi munkák, és majd' mindegyik felsőfokú, illetve alkotó végzettséghez kötött. Szinte nélkülözhetetlen az angol nyelvtudás, de jó, ha van valamilyen speciális szakértelem. Ha a leendő távmunkás rendelkezik ilyesmivel, akkor még mindig előtte a nagy feladat, az önmenedzselés, vagyis el kell „adja” tudását. Távmunkát ugyanis keresni kell, és nem kapni. Önletrajzunk szétküldésével, web-fórumokon való ak-

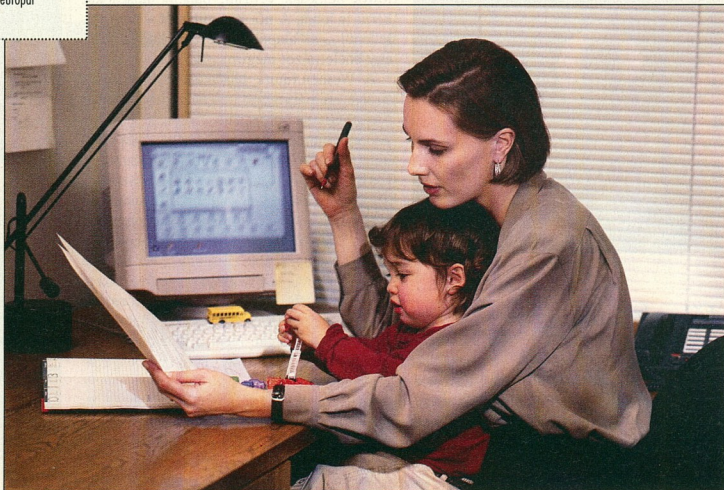
Webcímek távmunkához

- www.wesselenyi.com/tavmunka
- www.angol.hnet.hu/tavmunka.htm
- www.celartoro.hu
- www.matav.hu/tartalom/tavmunka
- www.telehoz.hu/mindentudunka
- www.authentic.hu/valomint
- www.eto.org.uk - európai kitekintő.

tív részvétellel formálhatjuk imázsunkat. A szükséges tudást pedig akár távoktatás formájában is megszerezhetjük (nyelvtanulás, szövegszerkesztés, hálózati, ill. grafikus alkalmazások stb.). No, de mit is

kában. De tervezhetünk weboldalt, ehhez programozási és grafikai ismeretekre egyaránt szükség van. Vállalhatunk arcultervezést a megrendelő igényei szerint, internetes statisztikakészítést, folyamatos karbantartás, frissítés is lehet a feladat. Az Első Magyar Távmunkaközvetítőnél találhatunk olyan lehetőséget is, ahol egy adott témában kell kutakodni a világhálón, majd hírlevelet, chat-fóru-

mondják, hiszen ezek még mindig csak egy viszonylag szűk réteg számára elérhető ajánlatok. Szélesebb érdeklődésre számíthat a Szociális és Családügyi Minisztérium „Segély helyett munkát!” szlogenjével egybeeső projekt. A legelmaradottabb térségekben is fellelhető teleházak mintegy 800-850 számítógépes munkahelyet építenek ki, s ezen akár 4000 alkalmazott is dolgozhat, rugalmas munkaidőben. A kidolgozás alatt álló munkalehetősé-

végezhetünk tehát távmunkában? Íme néhány példa. A könyvelő, a mérnök, a gyerekek feladatlapjait otthon javító tanár már régóta távmunkában dolgozik. Most is található konkrét ajánlatot, ahol angoltanárt keresnek, távmun-

Bontsuk ki a „csomagok”-at!

Standard, vagyis az analog módemes kapcsolat; Optima: multimédiás alkalmazások továbbítására alkalmas ISDN-vonal; s Maxima: bérlet vonalú, nagy sebességű, állandó adatátvitelt lehetővé tevő összeköttetés.

mot kialakítva kezelni az érdeklődőket. Adatbáziskezelő-programok ismeretében állhatunk adatbázis-lekérdezést, ellenőrzést, karbantartást, megpróbálkozhatunk az újságírással, fordítással is.

Szinte hallom, ahogy sokan

egy olyan szellemi munkát jelent, aminek keretében a dolgozó közhasznú információs forrásokat kutathat, pályázatok, távoktatás szervezésében segítené, de ügyintézés, levelezés is feladatkörébe tartozna. A teleházak korszerű irodáit nyújtanak, gondoskodnak a munkafolyamat kialakításáról, s a betanítást is vállalják. Természetesen a megfelelő fizetést is biztosítják. Részletes tájékoztatást honlapjukon olvashatnak az érdeklődők.

Farkasné Fülöp Hajnalna

LANA RAKOW KUTATÓ EGY 1992-ES PUBLIKÁCIÓJÁBAN, NEMEK A VONALBAN CÍMMEL RÁMUTATOTT: A NŐK A TELEFONHOZ HASONLÓAN AZ ÚJ MÉDIUMOT, AZ INTERNETET ARRÁ HASZNÁLJÁK MAJD FEL, HOGY KITÖRJENEK SZOCIÁLIS ELSZIGETELŐDÉSÜKBŐL.

► Karriert csinálsz vagy vacsorát? – szólítja meg az utcákon az óriásplakát a nőket. Ki-ki elgondolkodik egy percre, hogy ő mit is válaszolhatna. Április elején a nők jövőjéről beszélgetett élőszóban és műholdas kapcsolaton keresztül a világ 35 legbefolyásosabb női vezetője, közszereplője a Women.future's MainEvent elnevezésű rendezvényen.

A NŐK E-mancipáció: a macho-korszak vége?

FELEMELKEDÉSI ESÉLYEIRŐL

Jól add elő magad!

Az emancipáció on-line eszközeit az „E-volution” szekcióban tárgyalták: „Az internet nemiségétől mentes tér – Adriana Kampfner, a világhálós PR-ral és hirdetéssel foglalkozó StarMedia Network elnöke fogalmazott így –, nem hierarchikus, a hagyományos társadalom sztereotípiái meg sem jelennek. Itt az számít: gyors és agresszív legyél, a kurázsídat hasznosítsd, és jól add elő magad!”

Az eseményről a Women.com on-line szervezett oldalai számoltak be, ahol a gyengébbik nem karrierlehetőségeiről, családi problémáiról, gyerekneve-

A Hír-Nők (<http://www.ftk.elte.hu/hirnok>) egy, a gyengébbik nemről, társadalmi helyzetéről, viszonyairól, a feminizmusról szóló publikációs jegyzék, ami ritka hálózatom a magyar nyelvű weblogok között. A hazai, nőeknek szóló honlapok többsége ugyanis az erőszakmentességre, az egészségügyi és lelki tanácsadásra, gyereknevelésre vagy receptekre koncentrál. A www.extra.hu/albumed oldalon például főként egészségügyi szolgáltatásokra fókuszáltak a szerkesztők. A C3 Alapítvány weboldalán (<http://www.c3.hu>) sok tanulmány olvasható e témakörben.

Az újságosstandokon árult magazinok többségének on-line mutatói azonban pótolják valamennyire a weboldalakban mutatókó úrt: így a Nők Lapja www.noklapja.hu, az Anyák Lapja www.anyoklapja.hu, a Story Magazin www.story.hu, mind-mind fent vannak a világhálón – még ha sok praktikus tudnivalóval nem is szolgálnak. Hangulatuk, küllémik pontosan megegyezik az újságosstandokon árult társaikkal.

lésről nemcsak olvasni, hanem tanácsokat kérni is lehet. A női konzultációt – nem véletlenül – az alapoknál kezdik: hogyan kell egy önéletrajzt megírni.

A Women.future tapasztalatcserén olyan ismert személyiségek jelentek meg, mint a New York állam szenátusi székére pályázó Hillary Clinton vagy a több milliós dolláros üzletvezető Pamela Thomas-Graham, a CNBC.com hírszatórna elnök asszonya. Thomas-Grahamet az amerikai társadalomban többszörösen hátrányos helyzetűnek (nem elég, hogy nő, de fekete bőrű, vagyis afroamerikai) is nevezhetnék. „Az on-line világában csak az válik jó vezetővé, aki a munkatársaival informálisan is képes megérteni magát. Nem a főnök-beosztott viszony hangnemből irányít, a virtuális világban ez nem motiváló – állítja Thomas-Graham –, hanem tudományos iskolák híján ráérez, hogyan kell azokat az embereket kezelni, irányítani, akiket tulajdonképpen nem is lát. A kapcsolatokban a látás ugyanis meghatározó, s az interneten ezt kell nélkülözni.”

Volt már szülni?

„Itt a világháló, mint eszköz arra, hogy bizonyítsunk – hangzott a csatakiáltás a már említett Adriana Kampfner szájából –, eddig

hangsúlyoztuk, hogy ugyanolyan okosak és munkabírók vagyunk, mint a férfiak, csak épp a család és a háztartás miatt nem jut időnk dolgozni."

Kampfer egy Magyarországon máig jelentős probléma megoldását vetítette előre. Itthon a fejlődés, munkaerő-közvetítő cégeknél gyakran azzal kezdik az elbeszélést egy női munkaerővel, hogy volt-e már szülni. – A válalatok vezetőiben, humán erőforrás-menedzsereiben fel sem merül, hogy az internetnek köszönhetően a gyerekeivel nem vonja ki a forgalomból a nőket – mondja Ökrös Viktória, a Karrieronline munkatársa.

Kampfer egyébként 1997-ben hagyta el Chase-t, Mexikót, s indult szerencsét próbálni. „Vagy MBA-vizgát vagy másik állást szerezek – emlékszik vissza a StarMedia el-

Május végén hirdette meg Nemzeti Netprogramját az MSZP. Lendvai Illkó, a párt frakcióvezető-helyettese elmondta: nem tud róla, hogy bármelyik civil szervezet a nők és az internet kapcsolatát, a szociális esélyek növelését tanulmányozta volna. Molnár Gyulától, a párt elnökétől megtudtuk, hogy a szocialisták által kidolgozott Nemzeti Netprogramban foglalkoznak egyes hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási lehetőségeivel. Így azokkal a családjával, akik kisgyermeküket otthon nevelik, vagy azokkal a 45 év fölötti nőekkel, akik munkanélküliek, s elhelyezkedési esélyeik folyamatosan csökkennek. A Netprogram problémáik lehetséges megoldásaként a távmunkát javasolja. Az egyes kistelepléseken élők elszigeteltségén pedig ingyenes internet-hozzáféréssel és számítógépek telepítésével segítenének, folytatásaként a már működő Teleház programnak.

nőknéje. – Se értékesítési, se hirdetési tapasztalataim nem voltak, ám a cég vezetőit meg tudtam győzni arról, foglalkoztassanak... – kezdetben legalább a régi fizetése 1/8-áért. Azóta három év telt el. – Mexikói vagyok és fiatal – öntudatos az elnök –, Latin-Amerikában dolgozom, a machók földjén. Az a tapasztalatom: néhány óra együttes munka után még egy férficentrikus országban is másként néznek ránk. A régóta beivódott sztereotípiák – miszerint a férfiak mindent megtesznek, hogy a nők ne érvényesüljenek – mára megváltozott, Amerikában az akaratgyengék szölamá” – tartja Kampfer kisasszony.

Amerikában így lehet, de Magyarországon még csak csírájában bukkanhatunk az Új Gazdaság új viselkedési normáira.

Az internet ígéretei és kockázatai egyelőre

végtelenek. De a demokrácia egyik kulcsszavát, a toleranciát jelentheti az egyes csoportoknak: nőknek, kisebbségnek, sérült embereknek.

A távmunka mint lehetőség

A tolerancia mellett megélhetést jelent számára az itthon igencsak gyerekecipőben járó távmunka. Az állami szektor feladata a mozgássérült emberek komputerhez juttatása, munkalehetőségeinek bővítése. A távmunka

dandárját azonban a piaci mechanizmusokra és automatizmusra lehet bízni, függetlenül attól, eddig a magánszektorban kevesekben merült fel a távmunkaadói szerep. Akadnak – elsősorban multinacionális cégek –, akik csupán azért, mert kolléganőjük gyestre, gyedre megy, nem mondanak le munkájáról, tapasztalatairól és működő kapcsolatrendszeréről. Így bizonyos költségeket átvállalnak, és a gyes lejártáig távmunkában foglalkoztatják tovább a munkavállalót.

Visszakanyarodtunk Lana Rakow telefon/internet analógiájához: a nők a világhálót arra használják majd fel, hogy fölülkeredjenek szociális elszigetelődésükön. Ehhez azonban kell a munkavállalói, a munkaadói készség – amit a piaci igény hoz létre –, egy érdekképviseleti oldal – az állam részéről. A női szervezeteknek, szövetségeknek a megszokott gyermeknevelési, erőszakmentességi és egészségügyi harcokon túl a számítógépért és a világhálóért, mint eszközért is ringbe kellene szállniuk.

G. M.

mgcse@comptech.hu

JÁTÉK

h í r e k

Rising Sun-kiegészítő

A Talonsoft folyamatosan bővíti Rising Sun című játékához le-
rálható kiegészítőinek bázisát. A Rising Sun egy második világháborús stratégiai játék, melynek következő kiegészítője 1942. április 29-re repít minket, a Fülöp-szigetek, Cotabato és Mindanao környékére. A fejlesztők reményei szerint az elkészült három hónapban hetente letehető egy-egy újabb hadszínt, illetve ürökzet. A hely: <http://www.talonsoft.com/warroom/index.html>

Új játéksite-ok

A Fox Interactive és a Monolith Productions beindította új weblapját, melyet új készülő játékoknak, a No One Lives Forevernek szentelnek. A játék főhőse amolyan női James Bond, akinek a múltjával is megismerkedhetünk a honlapon. További kimerítő információkhoz juthatunk a játékról, és megnézhetünk egy sor képernyőfotót két új - karbi és marokói - küldetésről. Véleményünket is megoszthatjuk másokkal a fórumokon. Cím: <http://www.the-operative.com/>
A Sierra Studios Tribes 2 csapatorientált akciójátékának oldalát nyitotta meg a napokban. Az oldalakon beavatnak minket a készülő játék minden részletébe, bemutatják az összes, a játékban elforduló járművet és fegyvert. Minden héten újabb és újabb képernyőfotókat helyeznek el, valamint már most letehetőnek egy rövidebb bemutató filmcsekét (60MB). Ahol mindez megtalálható: <http://www.tribes2.com/>
A TopWare Interactive készülő Two Worlds című szerepjátékának oldalát nyitotta meg. Itt megtekinthetjük a legelső, a játékból származó képernyőfotókat, letehetőnk Window-sunkhoz hátérképeket, elővashatjuk a játék sztoriját. A program a mostandban dravos cybervilágba repít minket, ahol több ezer faj vetélkedik egymással. A játék szerepjáték-elemeket elegyít majd stratégiai elemekkel. További információk a weblapról: <http://www.2-worlds.com/>

Nox World Cup

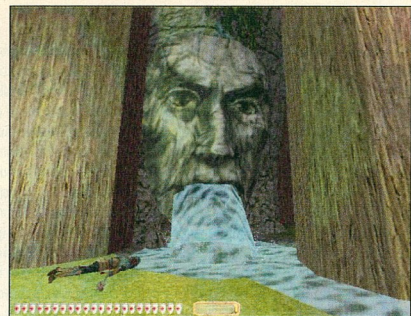
Már megint miből maradunk ki, elhanyagolt európai játékok! Június elsőjén kezdődött, és még tart a Nox World Cup, a Westwood Studios szervezésében. A döntőbe jutottak Las Vegasban küzdhetnek meg a legjobbi Nox-játékos címért. Sajnos a résztvevők csak északamerikaiak (kivéve Quebec?!), tajvaniak és koreaiak lehetnek. Minden regionál külön szabályok szerint mérkőznek a játékosok a Westwood Online szerverein, mielőtt a döntőbe jutnának. A győztes egy számítógép és egy kupa birtokosa lesz, bár itt, a szerkesztőségben bármelyikünk beérite volna a Las Vegas-i úttal.

Heti Top 10

Az első tíz helyezett játék, a tengerentúli eladási listák alapján 2000. május 14. és 20. között. Zárójelben az előző heti helyezések.

1. (1) Who Wants To Be A Millionaire 2nd Edition - Disney
2. (2) The Sims - Electronic Arts
3. (4) MP Roller Coaster Tycoon - Hasbro Interactive
4. (5) Microsoft Age Of Empires II: Age of Kings - Microsoft
5. (3) Who Wants To Be A Millionaire - Disney
6. (6) EverQuest: Ruins Of Kunar - 989 Studios
7. (7) Starcraft - Havas Interactive
8. (8) MP Roller Coaster Tycoon Corkscrew Follies
9. * Sim City 3000 Unlimited - Electronic Arts
10. * Sim Mania Pack - Electronic Arts

AMIKOR ÚGY
MÁSFÉL ÉVE
MEGJELENT
A LOOKING GLASS
STUDIOS THIEF:
THE DARK
PROJECT CÍMŰ
PROGRAMJA,
A LEGTÖBB
JÁTÉKOS ÖRÖMMEL
ÜDVÖZÖLTE –
VÉGRE AKAD MÉG
OLYAN FEJLESZTŐ,
AKI ÚJ SZÍNT
TUD VINNI
A LÖVÖLDÖZŐS
JÁTÉKOK MŰFAJÁBA.

LOPAKODÓ szimulátor 2.

A játékot el is nevezték a first person shooterek (első személyű lövöldözős) mintájára első személyű sneakernek (első személyű lopakodó). Ellenétben a Quake-kel vagy az Unreallel, ezúttal nem a rohanjévkéig-a-pályákon-vadul-lövöldözve volt a megfelelő stratégia. Hősünk Garrett, egy mestertolvaj, aki az éj leple alatt végzi „munkáját”. Nem az a feladata, hogy minél több ellenfelet tegyen el láb alól, hanem hogy nyomtalanul, és teljesen észrevétlenül hatoljon be épületekbe, és szerezzen meg dolgokat.

A helyzet a mostani, második részben (Thief: The Metal Age) egyáltalán nem változott. Sőt, még jelentősen nehezítették is a dolgunkon. Eleve ott kezdődik a probléma, hogy a nehézségi szint – az első részhez hasonlóan – ezúttal sem a könnyűvel, hanem a normállal kezdődik. Rögton az első pályán úgy kell teljesítenünk a küldetésünket, hogy véletlenül sem tehetünk el láb alól senkit. Ellenfeleink félreállítására a kizárólagos megoldás a fejbekölités, hátulról. A nehézségi szint növelése egyébként – szemben más programokkal – nem az ellenfelek, ha-

Virtuális legőpark

Rég homályba veszett gyermekkorom egyik slágere mindenképp a legő volt, ami akkor, a hetvenes évek elején Magyarországon még meglehetősen kuriózumnak számított. Emlékszem, ezekből a dudoros műanyag, kocka és téglalap alakú elemekből többnapos munkával sikerült elkészítenem a komplett Flúgos futam-mezőnyt, be-

leértve az örökké vihogó Mardelt és a súlylos Bunkos testvéreket is. Azóta persze megllett családapa vagyok, két lurkóval a hónom alatt, akiknek atyai örökségként többek között két nejlonzacsakönyi legő is jutott. És ez a zseniális dán találmány, ez a kreativitásra ösztönző, fantáziakerentő műanyag építőelem azóta is generációk meghatározó gyermekkori emléke.

Nines tehát abban semmi meglepő, ha jó ideje már a számítógépek monitorján is visszaköszön ez a varázslatos világ. Személy szerint eddig hat változattal – Rock-raiders, Racers, Friends, Creator, Loco, Chess – találkoztam, legutóbb pedig belefuttam egy hetedikbe, a Legolandba. Első ránézésre a tíz évesek Theme Park-ja ez, a maguk vezette és kreatív vidámparkban tudatni szórakoztató eszköz, tizlet és látványosság áll rendelkezésükre ahhoz, hogy a

nem feladataink számának növekedésével jár. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy hosszabbodik a játékidő. Szerintem ez nem nevezhető különösebb problémának, elvégre a játékos azért ül le a monitor elé, mert szereti az adott játéktílust.

A program cselekménye néhány évvel az előző rész vége után kezdődik. Főhősünk, Garrett az első rész küzdelmeiben elvesztette az egyik szemét, amit azóta egy mechanikus műszemmel pótolott. Ez több előnnyel is jár, egyfelől távcsöként is használhatja, vagyis rá tud zoomolni távoli dolgokra. Másfelől szert tett egy Scouting Orb (felderítőgömb) nevű szerkezetre, ami szintén kapcsolatban áll a mechanikus szemével. A gömb azért hasznos,

A nyílt konfrontáció velük szemben sem javasolt, sőt még a rejtőkódolásnak is a legbiztonságosabb formáit kell választanunk a közelükben, mert sokkal hamarabb észrevesznek, mint az emberi őrtársaik. Egyetlen megoldás létezik a likvidálásukra, zárlatot kell okozni bennük. Hogy ezt hogyan lehet megoldani, azt mindenkinek a fantáziájára bízom.

A képernyő legfontosabb része továbbra is a középben látható indikátor, ami azt mutatja, hogy milyen sötét van körülöttünk – ha teljesen sötét, akkor a robotok sem vesznek észre minket. A használatba vehető tárgyak sem sokat változtak, rendelkezésünkre áll egy sor nyíl (keves zombi lévén, a szentelt vizes kimaradt), melyekkel a biztonsági kamerákat robbanthatjuk fel – ezt persze érdemes óvatosan, mert azonnal felfigyelnek ránk –, vagy kötelet feszíthetünk ki egy távoli hely megközelítése céljából. Szokás szerint mindenféle lötyöt találhatunk, illetve vásárolhatunk is. Némelyik egészségi állapotunkra van jó hatással, egyik pedig néhány másodpercre láthatatlanná tesz. Akad, amelynek a segítségével tovább tartózkodhatunk a víz alatt vagy magasabbról ugorhatunk le a sérülés nélkül, esetleg gyorsabbak leszünk tőle rövidebb időre.

A játék külseje nem sokat változott, ugyanaz a Dark Engine az alapja, mint elődjének, így akár nevezhetnénk az első rész kiegészítő lemezének is. Ami újdonság, hogy

a játék nem 256 színt használ már, áttért a 16 bites megjelenítésre. Persze, mivel mindig éjszaka van, nem biztos, hogy ez sokunknak feltűnik.

A pályákat legpontosabban talán az óriási jelzővel illethetjük. Nemcsak nagyok, de nagyon gondosan megtervezettek is. Az idő rövidsége vagy ki tudja milyen okból sajnos kimaradt a multiplayer (több játékos) opció a programból. Pedig milyen izgalmas lett volna egy kooperatív mód, amiben ketten-hárman egymást segítve vihetjük volna végig a küldetéseket! Bár az egymás után lopakodó tolvajok harca sem lenne elvetendő ötlet. Erre a kiegészítésre azonban már hiába várunk.

Sajnos a Looking Glass pénzügyi problémák miatt bezár. Hiába halmoztak sikert sikerre játékaikkal, ez kevésnek bizonyult az anyagi dicsőségekhez is. Tavalyi System Shock 2 játékok szinte mindenhol elnyert egy-egy díjat. De úgy látszik, a játékiparban az új és izgalmas ötleteket felmutató játékok nem mindig hoznak anyagi sikereket készítőiknek.

Végül, de nem utolsósorban egy kis segítség azoknak, akik elakadtának. „Isten mód”, azaz teljes sérthetlenséget persze ne várjon senki. Az első segítség több pénzhez juttat, így több dolgot vásárolhatunk kalandjaink előtt: ehhez a dark.cfg fájlba kell beírunk egy plusz sort, aminek a végére a szeríntünk szükséges mennyiségű pénzbösszeg kerül. Például, „cash_bonus 5000”. A másik a következő pályára repít minket, ha már tényleg nem boldogulnánk. Ehhez a [Ctrl] + [Alt] + [Shift] + [End] billentyűket kell lenyomnunk.

A játék minimum konfigurációja Pentium 200, 32MB RAM-mal, de a pályák nagy mérete miatt mindenképpen indokolt jóval több memória és a megfelelő sebességű legalább egy Pentium II-es processzor.

Dusa Gábor
gabord@comptech.hu

mert előre tudja küldeni olyan helyekre, ahova neki még nem lenne szerencsés besétálni, például az örök nagy száma miatt.

Korábbi ellenfelei, a Hammeriták eltűntek, bekövetkezett a fémkorszak, helyüket a Mechanikusok töltötték be. Ők mindenféle gépek elkészítésére képesek. Rengeteg játékos kérésére eltűntek a korábban oly nagy számban előforduló zombik, egy-kettő fordul elő a játékokban, és nem találkozunk már annyi egyéb típusú szörnyvel sem. Az ő helyüket a Mechanikusok által készített különböző méretű és fajtájú öröbotok vették át.

lehető legnagyobb és leginkább elégedett közönséget vonzzák a képernyőre.

Professor Voltage időgépezék humoros felfedezése adja a játék sztorijának háttérét, ehhez kapják zsinórban a feladatokat, és ha azokat sikeresen teljesítik, különböző elismerésekben, díjakban, meglepetésekben és újabb vidámparki attrakciókban lehet részükhöz. Ehhez elég felhasználóbarát menürendszer áll a rendelkezésükre, angolul nem tudó kilencéves kislányom is remekül eligazodik rajta, igaz, a sűrűn megjelenő, játék közbeni segítséggel nem sokat tördököl. Ráadásul a program gépígyénye is szerénynek mondható a mai viszonyok között: futtatásához elég egy P200-as gép, 64 MB RAM-mal, 85 MB-nyi hely a merevlemezben, valamint egy Direct3D kompatibilis videokártya.

P. B.

A rendszerek az égbe mennek

Vajon ismerjük-e gépeinket? Vagy csak lazán dobálózunk a szakkifejezésekkel, a rendszerek nevét angolosan vagy amúgy jó magyarosan ejtjük, s csak minden titkok tudója, a rendszergazda mosolyog a bojsza alatt. Iskolák, irodák, ügyfélszolgálatok, bankok - mindenhol más alkalmazások, más programok. Legyünk felkészültebbek, s játsszunk el a gondolatnál, mi lenne, ha az operációs rendszerek légitársaságok lennének? A most következő gondolatok szerzőjét az internet információszungelének jótékony homályja fedi. Lelőhelyén angolul várta, hogy valaki elővassa, majd a tétért csapkodva a nevéstől, nagy nehezen lefordítsa.

DOS Airlines

Mindannyian megtalják a repülőt, amíg fel nem emelkedik. Utána mind felugranak rá, és hagyják a repülőt kővályogni, amíg csak a földhöz nem csapódik. Utána ismét megtalják, felugranak...

Mac Airlines

Az összes steward, stewardess, pilóta, hordár és jegypénztáros egyformán néz ki, egyformán mozognak, és ugyanazt mondják. Ha a részletek után érdeklődünk, mindig ugyanazt a választ kapjuk: ezt nem kell tudnia, ne is akarja tudni, egyébként minden a legnagyobb rendben megy, és jó lesz, ha mindenki egyformán csendben marad.

Windows Airlines

A repülőtéri épület szép színes, a stewardok és a stewardess barátságosok. Minden gond nélkül feljutunk a fedélzetre, szinte észrevétlenül felszállunk... Aztán minden előlél nélkül egyszer csak lezuhan a repülő.

OS/2 Airlines

Ahhoz, hogy feljussunk a gépre, a jegyet tízszer kell lebélyegeztetni és tíz különböző sorban sort állni. Utána kitöltünk egy nyomtatványt, amiben megírjuk, hogy hol akarunk ülni és hogy az ülésünk egy hajóé, egy vonatéra vagy egy buszéra hasonlítson. Ha sikerül feljutnunk a fedélzetre, és végre felemelkedik velünk a gép, csodálatos repülőutunk van... eltekintve attól, hogy a magassági és az oldalkormányok befagytak. Ebben az esetben viszont bőven elég az időnk arra, hogy felkészüljünk a lezuhanásra.

Unix Airlines

Minden repülni szándékozó a gép egy darabkáját magával hozza a repülőtérre. Valamennyien kimennek a kifutópályára, darabról darabra összerakják a gépet. Közben folyamatosan megbeszélnek, milyen fajta repülőt is szeretnek éppen össze.

NT Airlines

Mindenki kimegy a kifutópályára, köruban elzengik a jetszót és egy repülőgépet körvonalai szerint helyezkednek el. Utána leülnek a földre, és olyan hangokat adnak ki, mintha valóban repülnének. A végén nagyon jó érzéssel a szívükben - hazatérnek.

F. H.

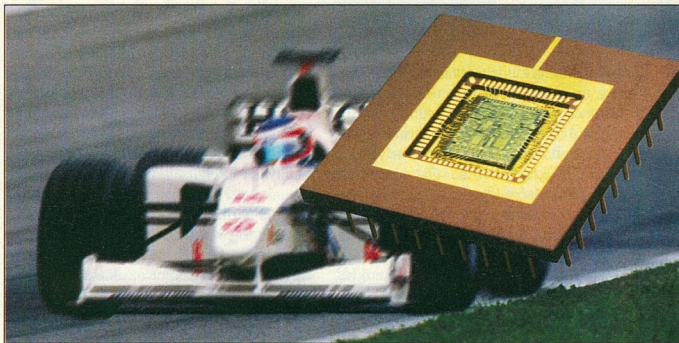
GÉPGYORSÍ

Megahertzek és „megábbhertzek”

MILYEN FELTÉTELEKET ÉRDEMES MEGTEREMTENI AHHOZ, HOGY VALÓDI ESÉLYEKEL KEZDJÜNK SZÁMÍTÓGÉPÜNK TUNINGOLÁSÁBA? KOMOLY SEGÍTSÉG PÉLDÁUL A MÁRKÁS, MEGBÍZHATÓ ALKATRÉSZEK HASZNÁLATA.

► Megbízhatóságukról híres alaplapgyártók többek között az ABIT, ASUS, EpoX. A no-name tajvani lapok is gyorsíthatók, csak a sikerre kisebb az esély. Ugyanez igaz a videokártyákra, memóriára és egyéb részegységekre is. A nevesebb cégek által megkövetelt minőségi szabályok betartása segít abban, hogy a magasabb működési frekvencia által igényelt követelményeket is kielégíthessék.

Az overclocking fizikai megvalósítása egészen egyszerű. Egyik megoldásként – alaplaptól függően – jumperek vagy a BIOS-ból elérhető menü segítségével be kell állítani a

KI A LEGFIATALABB?

ANGLIÁBAN EGY TÍZÉVES KISFIÚ MEGSZEREZTE AZ EURÓPAI UNIÓBAN IS ELISMERT SZÁMÍTÓGÉPES JOGOSÍTVÁNYT, VAGYIS KÖZISMERT NEVÉN AZ ECDL-T. NORVÉGIÁBAN EGY BÜSZKE APUKA A GUINNESS REKORDOK KÖNYVÉBE A VILÁGON LEGFIATALABB ECDL-TULAJDONOSKÉNT SZERETTE VOLNA BEJEGYZETNI 13 ÉVES FIÁT, ÁM SIKERTELENÜL.

► Több szülő jelentkezett ugyanis, és hivatalos papírral igazolta: hasonló korú gyermeke sikerrel letette a nemzetközi számítógép-felhasználói ECDL vizsgát.

Ha már a gyermekeinkkel való dicsekvésről esik szó: mi is büszkélkedhetünk. Magyarországon egy győri apuka örülhet igen fiatal, számítógép-ismereteiről hivatalosan is szímat adott csemetéjének: Erdei István 12 évesen vizsgázott sikeresen az ECDL könyvének éppen nem nevezhető kérdéseiből.

A vizsgát Isi – így szólítják otthon – tavaly nyáron tette le egy nála kicsivel idősebb, ám hasonlóan zsenge korú barátjával,

TÁRS

II.

jelenleginél magasabb FSB órajelt. Ha – a szokásos példát használva – 366-os Celeron processzorunk van, akkor 66 MHz helyett válasszuk a következő lépcsőfokot, mely leg-többször 75 MHz. Így a proci sebessége 5.5x75, vagyis 412 MHz lesz. Természetesen a már említett okok a memória, a PCI és az AGP busz sebessége is hasonlóan megnő. Itt különösen fontos lehet a memória minősége. Mindenképp javasolnánk, hogy aki tuningolni akar, legalább PC100-as specifikációnak megfelelő memóriát válasszon.

Tehát miután beállítottuk ezt az új sebességet, indítsuk be a számítógépet. A bejelentkező képernyőn megjelenő XXX MHz felirat segítségével meggyőződhetünk arról, hogy jól sikerült-e a változtatás. Nos, az első lépés ritkán jár kudarcral, az CPU-k nagy százaléka ezt a sebességemelőt gond nélkül teljesíti. Gond inkább csak a magasabb szorzóval rendelkező példányoknál van, mint amilyen például az 533-as Celeron. Ez sajnos nyolcas szorzóval rendelkezik, ez pedig 75 MHz-cel már 600 MHz-et jelent.

Mikor tekinthetünk sikeresnek egy ilyen kísérletet? Ha a gép hiba és lefagyás nélkül eljut az operációs rendszerhez, és ott a szokásos „terhelésnek” kitéve sem omlik össze. Érdemes rögtön lefuttatni pár sebességetesztet – benchmarkot – is. Ennek rögtön két előnye is van. Egyrészt visszajelést kapunk, hogy mekkora sebesség-többletet is nyertünk, másrészt ezek a programok eléggé igénybe veszik a rendszert ahhoz, hogy az instabilitások előbukkanhassanak. Direkt a (túlajtott) pro-

cesszorok nyúzására született a CPU Stability Test nevű apró programcska, amelyik a végsőkig feszíti a hűrt különféle matematikai feladványok megoldásával. Sajnos amikor e sorokat írom, az író honlapja (www.saunalahfi.fi/jv16/) épp „nem elérhető”, de maga a szoftver letölthető több helyről is, például www.tweakfiles.com/files/diagnostic/stabilitytest.exe.

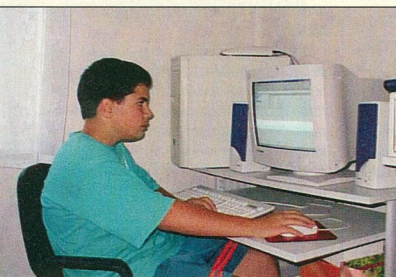
Mindenek eszközök igen hasznosak, ha már egyszer működik a rendszer. De mi van akkor, ha nem is igazán indul be a számítógép? Ilyenkor több lehetőségünk is van. Ha egyáltalán nem akar működni, akkor lehet próbálkozni a működési feszültség emelésével, először öt, később tíz százalékkal. Jómaga-m ezen érték fölé nem mennék, de vannak olyanok, akik húsz százalékot is megkockáztatnak. Szintén a feszültség növelése segíthet olyan esetekben is, mikor a gép ugyan működik, de nem igazán stabil, időközönként lefagy.

Más a helyzet olyankor, ha konkrét alkatrészek válnak instabillá. Tipikus példa erre, ha minden csodálatosan működik, egyen az addig, míg az éppen használt prog-i – legyen az akár játék, akár teszt – nem próbálkozik meg az AGP használatával. Ha a komputer ilyenkor megáll, akkor valószínűleg ennek a sebességével lesznek a gondok. Próbálkozhattunk alacsonyabb szorzó beállításával (1/1 helyett 2/3). Vannak olyan alaplapok, melyek bizonyos sebességhatárig a nagyobb, előlött pedig a kisebb beállítást használják. Ilyenkor elképzelhető, hogy egy magasabb sebesség-fokozatban stabilabban működést kaphatunk.

Túlmelegedésre lehet következtetni abban az esetben, ha a gép először elindul ugyan, de hamarosan lefagy, és ezután már nem is hajlandó működni, csak hosszabb szünet után indítható újra. Ilyenkor lehet tetszeli egy komolyabb szobaventilátor vagy más segédeszköz használatával. Ha tovább bírja, akkor a nagyobb teljesítményű hűtés segíthet.

Rosta Gábor

wbk@comptech.hu

Ruzsovicsek Tamásával. Isit másodikos korától heti kétszer két órában számítástechnikára oktatják a győri Apor Vilmos Katolikus Iskola Központban, amivel az érettségig ECDL-t szerezhethetnek a tantárgyból. A fiú

azonban csak hatodikos volt, amikor a nemzetközi vizsgára jelentkezett, ezért „magánórákat” is vett: az ECDL előkészítő tanfolyamára egy olyan magánégeghez járt, amelyet a nemzetközi vizsgabizonyítvány hazai kibocsátó szervezete, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság a vizsgáztatásra is felhatalmazott. – Több srác is vizsgázott tavaly nyáron a fiammal egy időben – mondja a családfő, Erdei István –, s mivel ők már elmúltak 14 évesek, további informatikai tanfolyamokon vehetnek részt.

Isinek egyelőre nincsenek konkrét elképzelései a jövőjéről, nem tervezték, hogy híres programozó, netán félelmetes hacker legyen. Most búvárködni szeret.

G. M.

Kürrtölő

További részletek Sragli Attila (sragli@choraii.com) és Bedő Sándor (bsanyi@valerie.inf.elte.hu), „Linux szerverek biztonságos üzemeltetése” című munkájából.

A biztonság (security) kategóriái az USA Védelmi Minisztériumban megfogalmazott „Orange Book” szerint:

D: Nincs semmi security. Tipikus példa egy DOS-os PC. Az nem tőri fel a rendszert, aki nem akarja.

C1: A rendszer egyes részei, egyes erőforrások védettek.

C2: Ezt a szintet szokták elfogadható security osztálynak nevezni. A rendszerhez csak jogosultságokkal lehet hozzáférni, és a rendszeren belül is léteznek védett erőforrások. Ebbe a kategóriába sorolhatók az IBM gépei, a VMS rendszert használó számítógépek, néhány UNIX változat, és újabban a Windows NT 4.00 is megkapta ezt a minősítést.

B1: A rendszer minden erőforrása védve van, csak jogosultságok meglétekor lehet őket elérni.

B2: Ez az osztály a B1 szigorítása úgy, hogy az események naplózhatóak, illetve elég finoman hangolható felhasználói csoportok (adminisztrátor, rendszerprogramozó, felhasználó) hozhatóak létre.

B3: A B1, B2 és B3 osztályok közt igazán lényegi különbség a skálázhatóság. Egy B2-es rendszer üzemeltethető úgy, ahogyan egy B3-as, a különbség abban van, hogy a B3-at nem lehet lebutítani. Röviden szólva a B3 nem más, mint az a B2, ahol a fent említett lehetőségek nem lehetőségek, hanem alapszolgáltatások.

A1: Ez a csúcs. A1-es rendszer nagyon kevés van a világban, mindössze tizen-egy-néhány működő rendszer. Az A1 minősítés az jelenti, hogy bizonyított tény, miszerint a B3 osztály beállításai nem törhetőek.

Mivel az itt ismertetett tanulmány a Linuxsal foglalkozik, érdemes átgondolni, hogy a UNIX-ok az egyéb, biztonságosan vélt rendszerekhez képest hol állnak security tekintetében. Kezdjük az összehasonlítást a VMS-szel. A UNIX-okom általában a fájlok hozzáférési jogait a +rwxrwxrwx karakter sor jellemzi. r az olvasási (read) jogot, w az írási (write) jogot és x a futtatás (execute) jogát jelenti, a háromszor ismétlés pedig a tulajdonos-csoport-mindenki más (user-group-other) hármashoz tartozik. A + helyén lehetnek egyéb beállítások, de ezek néha csak rontanak a helyzeten.

A VMS többet tud: (RWED); RWED; RWED; RWED) a jellemző security karakter, ahol az R az olvasás, W az írás, E a futtatás és D a törlés (delete) jele. A négyes osztás a rendszergazda-tulajdonos-csoport-mindenki más felosztásból származik. A UNIX-ok 3x3 security bitjével szemben a VMS-nek 4x4 ilyen bite van.

Már a fentiekből is a különbség könnyen érzékelhető. A VMS sokkal finomabban skálázható jogosultságok tekintetében, mint egy UNIX.

Kürti Sándor

sandor.kurti@kurt.hu

Symantec VÁLLALATI MEGOLDÁSOK

► (Munkatársunktól) A Symantec, mely természetesen főképpen Norton Antivírus, Norton Commander és Norton Utilities szoftvereiről ismert, folyamatosan növekedő forgalmat produkálva (tavalay 40 százalékos volt), idén átlépi az évi 1 milliárd dollárt – hangzott el a cég múlt heti budapesti sajtótájékoztatóján. – Termékeinek palettáját, illetve meglévő szoftvereinek képességeit saját fejlesztésekkel és rendszeres akvizíciókkal bővíti. A cég új termékeivel internetes biztonsági megoldásokat kínál vállalatok számára. Ezek három platformon futnak, létezik Solaris, Red Hat Linux és

Windows NT változatok. A Mail-Gear 2.0 egy vállalat e-mail forgalmát felügyeli, az I-Gear a teljes internetes adatforgalmat felügyeli. Az I-Gear a forgalom felügyeletén kívül szűrést is végrehajthat, melynek 27-féle metódusa létezik. Képes például időszakok, fájltypusok (pl. .mp3, .exe fájlok), és url-ek szerint szűrni. Bizonyos oldalak tiltásához képes szövegkörnyezet-vizsgálatot végezni, pl. pornográf irományokat meg tud különböztetni szexuális felvilágosító szövegektől. Ezek a szoftverek egyelőre magyar változatban nem kaphatóak, de honosításuk hamarosan várható.

ÚJ ELEKTRONIKUS titkár

► (Munkatársunktól) Megjelent Közép-Európában, így hazánkban is az amerikai Handspring új kézi számítógépe, a Visor. A cég alapító tagjai a méltán híres PalmPilot tervezői közül kerültek ki.

A gép operációs rendszere a PalmOS, így teljes mértékben kompatibilis a PalmPilottal. Természetesen minden valamirevaló PDA-tól elvárható funkcióval rendelkezik, így például található benne címjegyzék, határ-időnaplót, noteszt, és így tovább. Asztali számítógéppel a mellékelt USB csatlakozós bővítmény segítségével hozható kapcsolatba. Legnagyobb újítás a Springboard bővítménycsatlakozó, melynek segítségével különféle modulok illeszthetők a Visorhoz. Pár példa a már létező kiegészítők közül: backup modul, elektronikus szótárak, modem, digitális kamera.

Hankiss AZ E-VILÁGRÓL

► (Munkatársunktól) Több mint 20 éve jelentős szakmai rendezvénynek számít a DECUS, amit idén június 5-én Debrecenben rendeztek. A Tandem felhasználói szervezetet karöltve idén már a Compaq Magyarország volt a házigazdája az egykor számítástechnikáról, ma elektronikus üzletről, e-kereskedelemtől szóló találkozónak. A előadók között szerepelt Hankiss Elemér szociológus is, „eVilág – a világ elvárászlása” című beszámolójával.

index

hírek az INDEX-ről

Megnyílt A DIGITÁLIS IRODALMI AKADÉMIA

► Két évvel létrejöttje után a héten az interneten is elérhetővé válik a Digitális Irodalmi Akadémia, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Kortárs Irodalmi Központ és a Neumann János Digitális Könyvtár együttműködésével létrehozott internetes könyvtár. A kezdetben Digitális Halhatatlanok Társasága nevű programban az 1998-ig Kossuth-díjat kapott élő írók vehetnek részt (illetve mellettük öt posztumusz halhatatlan). A Digitális Irodalmi Akadémiának jelenleg ötvenegy tagja van. A Kortárs Irodalmi Központ által digitális közlésre megszerzett 419 műből jelenleg 243 létezik digitalizált formában.

INTERNETES MOBILTELEFON a Segától

► A Motorola szövetséget kötött a konzolgyártó Segával internetes mobiltelefonok fejlesztésére. A telefon a klasszikus funkció mellett játékok és videók letöltésére is alkalmas lesz.

A két cég a Sega Dreamcast konzol technológiáját felhasználva közösen fejleszti ki a telefonok szoftverét, amivel az előfizetők nagy adatátviteli sebességgel kapcsolódhatnak az internetre. A telefonok a tervek szerint 2001 tavaszán jelennek meg a piacokon.

Összeállította:
Geese Mariann

kukac

EU-GUMI

Beláthatatlan távlatokat nyit az internet és az e-mail. Körbeszűrölhetjük a világot, bekukkanthatunk izgalmas honlapokra, ráadásul még üzeneteket is hagyhatunk a webulajdonosnak.

A múltkor éppen Brüsszelben, az Európai Unió honlapján kóboroltam, nagyon sok izgalmas információ található, például az a kérdőív, amelyet az EU minden tagjelölttel kitöltet. Gondolom, nekünk is ezt kellett kitölteni, nem lehetett könnyű, mert volt vagy kétezer kérdés, bár ezek az ívek úgy vannak szerkesztve, hogy már egyetlen kérdés megválaszolásából majdnem minden lehet tudni a tagjelölről. Ez a rubrika: az ország neve.

A legnehezebben megválaszolható minden bizonnyal az a kérdés volt, hogy hány birkánk legel 20 százalékosnál meredekebb lejtőn. Nagyon nehéz lehetett megszámolnunk, ezért valószínű, hogy minden birkát lekergettünk a rónára, mert ott vagyunk honn, az a mi világunk...

Volt egy olyan kérdés is, hogy a közutakon milyen gumit használunk? Ide valószínűleg azt írtuk be, hogy eperzűt.

Egyébként a vén Európa honlapjáról az is kiderült, hogy a unióban egységesítették a gumi övszerek méreteit. Ez nagy előrelépés, ilyesmit a KGST például soha nem tudott volna elérni. Az eurokaton 17 centiméter hosszú, vagy hogy még íjesebb legyen a direktíva: 170 milliméter! Ráadásul az övszernek minden irányba hetszerezes táguást kell kibírnia, csak azt nem tudom, hogy mi a fenének!

Van egy olyan érzésem, hogy a brüsszeli bürokraták (eurokraták) csak bennünket, szegény visegrádi országokat akarnak szívatni ezekkel az íjesebb méretekkel.

Mert azt még elfogadom, hogy az unió például szabványosította a tojások méreteit is, bár jól tudom: a vidékfejlesztési tárca vezetőjének minden retorikai képességére szüksége lesz ahhoz, hogy a tyúkokat rábeszélje az egyszorna tojások potyogtatására; de ez a kotonprojekt már több a sárnál!

A honlap végén van hely az üzeneteknek is (mailbox). Remélem nem rontottam az azimó felvételi esélyeinket azzal, hogy e tárgyban üzenetet juttattam el Brüsszelbe. Övszerügyben derogációit kértém...

Trunkó Barnabás

TÉR

FAMILY FROST élelmiszer
TOYOTA járművek

FÖLDSZINT

FREE játékok **FREE** programok
FREE multimédia

1. SZINT

WESTEL 900 mobiltv-közlés

2. SZINT

INTERNET ABC élelmiszer házhoz szállítás,
FAKTUM tények boltja, **TV SHOP**
áruház és csomagküldő szolgálat,
ÖLTÖNYHÁZ ruházat, **MERLAND** expressz
fuvarozás, **ECSERI** virtuális piac

3. SZINT

SUZUKI Óbuda, **PEUGEOT** Kovács,
TOYOTA Sakura

4. SZINT

NECKERMANN utazási iroda,
@TRAVELNET utazási iroda,
MERCATOR TRAVEL utazási iroda

5. SZINT

E-BOLT számítástechnika, **COMPAGNON**
számítástechnika, **VISCAPÉ** számítástechnika,
ARECONET iródeszer,
CD MULTIMÉDIA oktató- és ismeretterjesztő
programok, **COM-WARE KFT.** szakanyag,
CD-ROM

6. SZINT

DIEGO Padlóburkoló-rendszer,
PHOTO PORST fotó, audio, video,
MÉDIANET Könyv, **CD FOLIO CD POSTA** CD,
video, **CORVINA.HU** könyvesház,
INteRNeTto Kévéző

7. SZINT

KIM-SOFT szoftverek, **DEBRECZENY**
GYÖRGY szakkönyvek, **TRAVELBOX**
HUNGÁRIA szoftver, **PANEM KIADÓ** könyv
és CD-ROM, **BABEL** idegen nyelvű könyvek,
PROFI-MÉDIA játékbolt,
MULTISTAND nagyáruház,
SIKOS Esztétikai plasztikai sebészzet

8. SZINT

CONCORDE DIRECT On-line tőzsze,
TŐZSDEFÓRUM Tőzsdei társalgó, **OTP**
BANK.RT. bankfiók, **ADÓSSÁG BÖRZE** és
ORSZÁGOS VAGYON BÖRZE adatbázis,
EXEREM internetszolgáltatás, **SZENTJAKAB**
PARKFALU ÉRTEKESÍTŐ IRODA
lakopark-értékesítés

VIRTUÁLIS ÁRUHÁZ AZ INTERNETEN

Az első igazi virtuális áruház,
Magyarország internetes
bevásárló-szórakoztató centruma
a NÉPSZABADSÁG
INTERNET PLAZA

Az egyedi,
háromdimenziós
technikával
működő, virtuális
nagyáruházban
a vásárló úgy
közlekedhet, mint
egy valóságos
plazában.

Kedvére sétálhat
csevegget,
felfedezheti a
háromdimenziós
világ csodáit.

Ha gyorsan akar vásárolni, válassza az áruház HTML-változatát!

A Viscapé plugin és a Népszabadság Internet Plaza offline demója
megtalálható a **PC WORLD** magazin CD mellékletén.

Nem igényel állandó felügyeletet. Jól bírja az egyedülletet is.

Íme a HP NetServer LC 2000, még magasabb rendelkezésre-állással, mint valaha. Csak dolgozik, dolgozik és dolgozik, történhet bármi. [A fő részegységei könnyedén hozzáférhetők még szerszámok nélkül is, a HP Remote Assistant segítségével pedig távolról is könnyedén menedzselhető.] Ezért lehet megbízni a HP NetServer LC 2000-ben akkor is, ha Ön éppen távol van.

invent

HP NetServer LC 2000: duál Intel® Pentium® III processzor 733 MHz/4 GB SDRAM és 144 GB belső tárhelykapacitás/Integrált NIC
Támogatott Microsoft® Windows® 2000, Windows NT® 4.0; Novell® NetWare® 4.2, 5.0; RedHat® Linux®; SCO OpenServer™ és UnixWare®, IBM® OS/2®
További információkért látogasson el weblapunkra: www.hp.hu/lc2000 vagy hívja a HP Hotline-t: 382-1111

Intel, the Intel Inside Logo and Pentium are registered trademarks of Intel Corporation. All other trademarks or registered trademarks are property of their respective owners. ©2000 Hewlett-Packard Company. All rights reserved.